

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертацію Ван Чжен

**«Підготовка майбутніх фахівців хореографічного мистецтва у КНР
до використання імерсивних технологій у професійній діяльності»**

**представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії
зі спеціальності 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями)**

Актуальність дисертаційної роботи. Сучасний розвиток хореографічного мистецтва в КНР зорієнтований на формування творчої особистості, здатної репрезентувати художні традиції народу, втілювати його духовні цінності та сприяти культурному піднесенню й зміцненню китайської національної ідентичності. Уряд КНР та суспільство приділяють особливу увагу розвитку сфери мистецтва, що зумовлює високий рівень престижності професії хореографа та значний попит на кваліфікованих фахівців. Вищі навчальні заклади країни систематично вдосконалюють умови для підготовки майбутніх фахівців хореографічного мистецтва: модернізують освітні програми, інтегрують сучасні технології у навчальний процес, стимулюють наукові дослідження у сфері танцювальної педагогіки, сприяють професійному розвитку викладачів, розширюють міжнародну співпрацю.

Одним із провідних напрямів інноваційного розвитку китайської мистецької освіти є активне впровадження імерсивних технологій - віртуальної (VR), доповненої (AR), змішаної реальності (MR), технологій motion capture, 3D-моделювання та цифрових сценографічних систем. Вони відкривають нові можливості для вивчення техніки руху, аналізу хореографічних композицій, створення танцювальних проєктів, моделювання сценічного простору, а також сприяють підвищенню ефективності навчання, індивідуалізації підготовки та формуванню цифрової культури фахівця.

У КНР імерсивні технології активно інтегруються у сферу мистецтва відповідно до державної стратегії цифрової модернізації та розвитку інноваційної освіти. Провідні університети відкривають спеціалізовані

лабораторії цифрових мистецтв, впроваджують курси з VR-хореографії, цифрового перформансу, медіатехнологій у танці, що потребує якісно нової системи професійної підготовки майбутніх хореографів. Водночас питання методичної, технологічної та психолого-педагогічної готовності здобувачів до використання імерсивних технологій у професійній діяльності залишається недостатньо розробленим. Тому тенденції цифровізації мистецької освіти, інтенсивний розвиток імерсивних технологій, запит ринку праці на фахівців нового покоління та стратегічний курс КНР на інноваційний культурний розвиток зумовлюють актуальність наукового дослідження підготовки майбутніх фахівців хореографічного мистецтва до використання імерсивних технологій у професійній діяльності.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційне дослідження виконано згідно з темою науково-дослідної роботи кафедри початкової і професійної освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «Сучасні освітньо-виховні технології в підтримці вчителів» державний реєстраційний номер № 0111U008876) та «Інноваційні технології в підготовці фахівців різних галузей» (державний реєстраційний номер № 0120U104987).

Наукова новизна і теоретичне значення результатів дослідження

Ван Чжен полягає в тому що вперше було: обґрунтовано й визначено цілісну систему підготовки майбутніх фахівців хореографічного мистецтва КНР до використання імерсивних технологій (VR) у професійній діяльності; розкрито педагогічний потенціал VR технологій; визначено роль VR технологій у структурі та змісті фахової підготовки; запропоновано шляхи імплементації досвіду КНР в Україні як необхідної умови успішної діяльності хореографа в умовах цифрової трансформації мистецтв.

Подальшого розвитку набули теоретичні засади застосування імерсивних технологій, зокрема їхні дидактичні можливості: ефект присутності, індивідуалізований кінестетичний зворотний зв'язок, можливості об'єктивного аналізу біомеханіки руху. Уточнено методи, форми

та прийоми навчання хореографії з їх використанням. Уточнено понятійно-термінологічний апарат дослідження та введено до наукового обігу раніше невідомі або маловідомі джерела китайських авторів, що поглиблюють розуміння порушеної проблеми.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. Наукові положення дисертаційної роботи обґрунтовано повною мірою та представлено у коректно і логічно сформульованих висновках. Результати дослідження відповідають меті та поставленим завданням. Ступінь вірогідності отриманих результатів забезпечується тим, що у процесі роботи над дослідженням **Ван Чжен** було опрацьовано близько 160 джерел, частина яких китайською та англійською мовами.

Результати досліджень представлені автором у чотирьох (три з яких є одноосібними) наукових фахових виданнях; 7 працями апробаційного характеру (5 з яких є одноосібними) та методичними рекомендаціями - загалом 12 публікацій.

Положення, висновки і рекомендації дисертації впроваджено в освітній процес Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди (довідка №01/10-671 від 23.09.2025 р.).

Достовірність отриманих результатів дослідження підтверджується відповідним до об'єкту і предмету наукового пошуку методологічним і методичним інструментарієм, який застосовує автор у роботі, поміркованістю та обґрунтованістю висновків.

Найбільш суттєві наукові результати, що містяться в дисертації. Обґрунтованою і логічною є структура наукової роботи, яка представлена вступом, двома розділами, висновками до розділів, ґрунтовними загальними висновками у відповідності до завдань дослідження, списком використаних джерел, додатками, що відповідає вимогам до дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

У **Розділі 1** Окреслено теоретико-методологічні засади професійної підготовки фахівців хореографічного мистецтва в КНР. Визначено, що

якісна освіта за цією спеціальністю має бути побудована насамперед на реальних потребах формування гармонійної особистості, з метою всебічного розвитку її творчих здібностей і з урахуванням соціальних чинників. Уточнено, що підвищення якості навчання з хореографічного напрямку є ключовою тенденцією у реформуванні цього сегмента у КНР на усіх освітніх ланках. З'ясовано, що майбутній фахівець хореографічної освіти має оволодіти наступними компетентностями: виконувати функції постановника, балетмейстера, репетитора має вміти мислити хореографічними образами, «вибудовувати» загальну драматургію та лінії кожного учасника дії. Найважливішою складовою професійної компетентності майбутнього педагога-хореографа є вміння професійно та емоційно точно сприймати та аналізувати музику. Хореограф має володіти не лише професійними знаннями, а й творчими здібностями, умінням та бажанням працювати з великим колективом та окремими його учасниками. Майбутній хореограф, має характеризуватися доброзичливістю, терпінням, повагою до кожного, зібраністю і справедливістю, мудрістю та добротою.

У роботі визначено педагогічний потенціал імерсивних технологій в контексті підготовки майбутніх фахівців хореографічного мистецтва в КНР, а саме: створення віртуальних тренінгів та симуляцій для безпечного відпрацювання складних хореографічних елементів; проведення віртуальних екскурсій музеями, театрами світу під час професійної підготовки у закладах вищої освіти; організація віртуальних шоу для експериментування з хореографічними композиціями; використання віртуальних засобів для підвищення мотивації та розвитку творчих здібностей студентів; створення віртуальних класів для дистанційного навчання та міжнародної співпраці. Обґрунтовано, що імерсивне навчальне середовище характеризується конструюваністю, цілісністю, високим ступенем вмотивованості через гейміфікацію.

У **Розділі 2** окреслено структуру та зміст підготовки майбутніх фахівців хореографічного мистецтва КНР до використання імерсивних технологій у

професійній діяльності, з'ясовано, що підготовка таких фахівців до використання імерсивних технологій у професійній діяльності здійснюється в аудиторній та позааудиторній роботі, зокрема, через: вивчення змісту навчальних обов'язкових дисциплін; організацію різних видів практик; написання дипломних проєктів; вивчення факультативних курсів (обов'язкових та курсів за вибором); долучення здобувачів до дослідницьких та творчих проєктів; участі в міждисциплінарних проєктах, а також участі в танцювальних академічних гуртках та інше.

Схарактеризовано педагогічну технологію підготовки майбутніх фахівців хореографічного мистецтва КНР до використання імерсивних технологій, яка включає чотири базові складники: когнітивний – знання про технології, методику танцю та аналітичні інструменти; операційно-діяльнісний – практичне застосування VR/AR у процесі постановки, імпровізації й аналізу рухів; емоційно-ціннісний – розвиток художнього чуття, здатності до співпереживання та колективної творчості; рефлексивний – уміння самостійно оцінювати власні дії, аналізувати помилки та вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку. Така технологія є втіленням педагогічного принципу «тілесного мислення» (embodied cognition), коли навчання відбувається через взаємодію тіла, розуму та технології.

У роботі визначені шляхи імплементація досвіду підготовки майбутніх фахівців хореографічного мистецтва КНР до використання імерсивних технологій у професійній діяльності в Україні, на інституційному рівні з урахуванням стратегії та інфраструктури, педагогічному рівні з урахуванням особливостей підготовки, дидактики навчання та технологічно-методичному рівні з урахуванням практики реалізації.

Практичне значення дослідження Результати дослідження можуть бути безпосередньо впроваджені у підготовку фахівців хореографічного мистецтва в КНР та Україні. Отримані результати дослідження можуть бути використані у закладах вищої освіти у процесі підготовки майбутніх фахівців

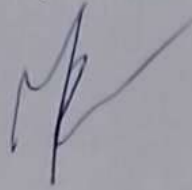
хореографічного мистецтва, зокрема для модернізації освітніх програм спеціальності «Хореографія» на бакалаврському й магістерському рівнях освіти. Матеріали дослідження можуть бути використані для оновлення робочих програм дисциплін (зокрема тем «Віртуальна реальність у сценічному просторі», «Використання VR у лабораторіях для формування педагогічних умінь») та розробки нових курсів чи окремих модулів дисциплін вільного вибору, орієнтованих на цифрове мистецтво: «Цифрова хореографія та 3D-моделювання руху», «XR-перформанс та інтерактивний танець». Отримані результати також можуть бути корисними для педагогів-практиків і центрів розвитку цифрових компетентностей у сфері мистецтва.

Висновки. Дисертаційна робота Ван Чжен «Підготовка майбутніх фахівців хореографічного мистецтва у КНР до використання імерсивних технологій у професійній діяльності і» є самостійним, завершеним науковим дослідженням на правах рукопису, що виконане здобувачем особисто за актуальною темою з використанням методів, що відповідають меті і завданням дослідження.

Аналіз змісту, свідчить про наукову зрілість і самостійність дослідницької думки дисертанта. За своєю актуальністю, науковою новизною отриманих результатів, теоретичним і практичним значенням дисертація відповідає спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) та вимогам до оформлення дисертації, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019) та пп. 6, 7 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 341 від 21.03.2022, № 502 від 19.05.2023, № 507 від 03.05.2024), а її автор Ван Чжен заслуговує

на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 015
Професійна освіта (за спеціалізаціями), галузі знань 01 Освіта / Педагогіка.

Кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії і методики
викладання природничо-математичних дисциплін
у дошкільній, початковій і спеціальній освіті

Наталя СМОЛЯНІУК

Підпис тов. Смолянчук Н.
засвідчується зап. згад. № 2225

